

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 . .
 Vidékre Negyedévre . . . 5 . .
 Egészévre 20 . .

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A választásokat befejezték. A 413 kerületből már csak az egy Bősziórmény maradt holnapra.

Tizennégy kerületben azonban pótválasztás lesz. A mérleg tehát elkészülhet.

És csodálatos, hogy most, a mikor egy pártnak sincs abszolút többsége, minden párt azt állítja, hogy ővé a többség. Pártállás szerint a lapok kimutatása is különböző.

Az újpárti ujságok azt hirdetik, hogy a jövő miniszterelnöke Bánffy Dezső báró.

A néppártiak nem neveznek ki miniszterelnököt, de határozottan azt képezik, hogy az ő kezükben van a nemzet sorsa.

A függetlenségi sajtó Kossuth Ferencet máris kegyelmes urnak szöli.

Csak egyetlenegy embert nem vesznek figyelembe. Pedig hát mégis csak ez az egy ember fog dönteni. A legelső magyar ember: a király.

* * *

Jámbor fecsegés, hogy a néppárt kezébe került a kineses láda kulcsa. Nem igaz! Sőt éppen a néppárttól el lehet mondani, hogy nincs a választásban más vesztes, csak ő. Hiszen az egész képviselőház ugyszólván kivétel nélkül szabadelvű.

De mivel tél van, havas világ, hideg idő, hát kárognak a varjak és egyre azt kárognak, hogy kár örülnöd magyar nemzet a nagy győzelemnek, mert most jön a néppárti fekete ördög és megesz!

Ne tessék azonban megijedni. — Csak azok kárognak ily bolondokat, akiknek szemében Bánffy Dezső is klerikális, Apponyi Albert meg egyenesen a római pápát akarja kikiáltani magyar királylyá.

Mindezekre az üres rémitgetésekre nevetve felelt meg Tisza István a geszti vadászaton. Azt mondta, hogy a néppárt teljesen megbukott! Igaz, hogy a szabadelvűpárt is letört, de a szabadelvűség soha sem volt erősebb!

* * *

Az örökösök rettentő mohósággal jelentkeznek.

És osztják egymásnak a rangot, a vagyont és a hatalmat.

Enyém a dicsőség, engem illet a zsákmány java része! — ezt kiabálják. valahányan vannak.

A kurucok aligha nem össze fognak veszni osztzkodás közben.

Pedig a koporsó még nincs leszőgezve! S egyszer csak a magyaros zenebonában felül a halottnak hirdetett és közibök üt a marakodóknak:

— Hohó fiúk! Még nem haltam meg! Élni akarok és senki se kap semmit!

Nemzet és király.

— febr. 1.

A magyar nemzet szava felharsant már, mint a hajnali kürt, mely a visszhangos erdők mélységeit fölveri. Hallottuk zengését a nép szavának. Szívek dobbanása, szemek villanása, ajkak csengő beszéde összecsendült és elmondta, hogy mit álmodik, mit kíván a magyar nemzet?

De még a koronás király hallgat. Senki se tudja: mit gondol, mit érez a legelső magyar ember, a király?

Mesélnek, találgatnak, sugnak-bugnak ezt is, azt is, mindenféle. De csak üres beszéd ez mind a minék nincs semmi alapja. Hiszen a király elzárkózott; egy lélek se tudhatja mi történik az ősz uralkodó lelkében?

A mai napon azonban találkozik az állam két egyenlő jogu tényezője: a király és a nemzet. A magyar nemzetet a kormányhatalom még törvényes birtokosa, Tisza István gróf miniszterelnök képviseli, a ki talán épp e pillanatban áll a király előtt és megmondja neki az igazat. Tisza István van olyan talpig ember, olyan egész férfi és van olyan jó magyar, hogy semmit se hallgat el. A király tehát a legközvetlenebb forrásból megtudja a valót.

A valóság pedig ennyi: a magyar nemzet fejlődni akar, a maga javára értékesíteni akarja Deák Ferenc és Andrássy Gyula nagy művének nemzeti tartalmát. Mert csak így lehet erős a magyar haza és csak erős, egységes, nemzeti Magyarország adhat a trónnak fényt és dicsőséget, hatalmat és diszt.

A magyar nemzet hűséges, rendületlenül hűséges népe a koronás királynak. Értse meg a király: életünket és vérünket! ez a magyar jelszó. De nem magyar az, cudar az, a ki aljas szolgál

lelkűséggel azt hazudja, hogy mindent a királyért, a hazáért semmit! A magyar nemzet ilyen ámitáshoz nem ért. Nincs is gyökere a cselédalázatosságnak ebben az országban. *Haza, király és szabadság*: ez a hármas magyar jelszó.

A király itt bátran lehajtja ősz fejét, a magyar nemzet királyhűsége páratlan az egész világon. De a hazát és a szabadságot azért föl nem áldozza a magyar. Nincs is erre szükség! A haza és a szabadság: ez a király legbiztosabb pajzsa.

Mindezeket a mai napon hallani fogja a koronás király. És azután Tisza István gróf ajánlatára megjelenik a király előtt *Andrássy Gyula* gróf. Őt követni fogja *Wekerle Sándor*, *Bánffy Dezső báró*, *Szell Kálmán*, *Apponyi Albert* gróf és *Kossuth Ferenc*. Mindegy, ha az egész ország a trón elé járul, avagy csak egyetlen magyar ember: a király hallani fogja az igazat.

Es az igazság oly egyszerű!

Van-e a földön uralkodó, a kit annyi csapás sujtott volna, mint a mi öreg királyunkat? Irtóztató, a mennyit a mi királyunk egy életen át szenvedett!

És van-e a nemzetek közt egyetlenegy is, mely oly sok megpróbáltatáson annyi bánaton, keserűségen ment volna át, mint a magyar nemzet? Drága magyar földünk minden rögéhez magyar vér és magyar könny tapad! De a nemzet túlélt, kihevert, legyőzött minden csapást, minden veszedelmet és óriási akaraterével, duzzadó életkedvvel, csodás hivatása fenséges önértékeléssel odaáll a király elé s azt mondja a legelső magyar embernek: Uram király, értjük meg egymást! Tenéked a magyarban oly erőt adott a Mindenható, melylyel még a poklok kapuit is legyőzheted! Érintsd meg szereteted, bizalmad, atyai jószágod varázsvesszejével hű magyar nemzeted szívét és oly csodaforrás árad reád belőle, hogy áldása, tündöklése, végtelen kincse bámulatba ejti a világot és ősz fejedre ömlesztí a glóriás dicsőség minden sugarát!

Magyarok Istene! Vajjon megérti-e a magyar király a magyar nemzetet?

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-
 hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhu-
 rut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatos.
 Emellaztíványat ésa testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpést és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó
 isemlat a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegbenkint 4-6 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg
 alantú ceggel legyenellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

A koronázott király — így tanuljuk ezt a közjóból — a magyar állam feje, egységének és felségiségének személyesítője. Az 1848 évi III. t. cikk és az 1867 évi VII. t. cikk szerint pedig a király, mint a kormányzati hatalom feje, nevezi ki a felelős minisztériumot.

És ime, mi történik? Valahány pártja a magyar parlamentnek van, az mind diktálni akar és megtörtént az, hogy a király személye teljesen elsikkadt. Tessék végig olvasni a sajtó termékeit. Mindenike arról beszél, hogy mit mond egyik vagy másik politikus, vagy egyik vagy másik párt, arról azonban, hogy a dolgokhoz elvégre is a felséges urnak is volna szava, senki sem akar tudni. Pedig a felség az országgyűléssel egyenlő jogu tényező legalább is; ahhoz pedig, hogy kit nevez ki kormányelnöknek, senkinek hozzájárulása nincs. Mielőtt tehát érdemleges bírálatot mondhatnánk a helyzetről, kell, hogy meghallgassuk a király szavát.

Tisza István gróf tegnap Budapestre érkezett és valószínűleg már ma megjelenik Bécsben a felség előtt. Az ő előterjesztései nyomán aztán hallgatják meg a király többi tanácsadóit. És csak aztán következik a döntés, csak azután hangzik el a királyi szó, a melynek alapján alakul majd a helyzet. Addig, a míg ez nem történt meg, a dolgoknak fordulása nem várható. Bizzunk a király bölcsességében, a mely a saját érdekében is a nemzet javát akarja. Minden találgatás meddő marad, mindaddig, a míg nem hallottuk meg, hogy a királynak mi a vélekedése; miniszteri jelölésekről pedig addig, a míg ez nem történt meg, éppenséggel nem lehet szó, bár éppen a bécsi lapok azok, a melyek ebben elül járnak és már kész listával szolgálnak csodálatosképpen negyvennyolcas alapon. Pedig tessék csak Kossuth Ferencnek nyilatkozatait elolvasni, egyetlen egy betűje se mondja azt, hogy kormányzásra törekedik, mert jól tudja, hogy a 67-es alap hívei túlnyomó többségben vannak a parlamentben, de tudja azt is, hogy a szövetkezés segítette a függetlenségi pártot abban, hogy 164 taggal vonulnak be a parlamentbe és a szövetkezés egyrésze a 67-es alapon áll. Megállapíthatjuk például, hogy a 67-es néppárt mintegy 20 helyen segítette a Kossuth-pártot a győzelemhez, ha pedig a szövetkezés nincsen a 67-es Bánffy párt mintegy 35—40 kerületet hódít el a 48-as párttól.

A helyzet ma rendkívül válságos; de döntésre, a mint ezt kifejtettük, csak akkor kerül a sor, ha a király ki mondja a szót, hogy a kibontakozást milyen irányban óhajtja.

Annyi mindenki előtt tisztán állhat, hogy a 67-es pártok még mindig erősebbek a 48-as pártnál. Azt pedig a függetlenségi párt összes vezetői elismerik, hogy van a 48-as képviselők közt igen sok olyan, a ki Bánffyk szövegsége révén jutott mandátumhoz. Egyáltalán a Bánffy-párt a legjelentékenyebb áldozatot hozta a szövetség érdekében és a függetlenségek maguk hangoztatják, hogy Bánffy 67-es alapon álló politikájának nagyon sok függetlenségi kerületben van talaja.

Az orosz csend.

Irta: Hamvas József.

A másfél-százezer munkás utcai harcát elhallgattatta a katonák sortüze; a torlaszokat szétrombolták és kegyetlen diktatura védelme alatt megint csak megindul a csendes szentpétervári élet.

A hivatalos Oroszország nagy nyugalommal jelenti, hogy a jelentéktelen zendülést csekély erővel alaposan elfojtották és a példás büntetés mindenkit visszariaszt a jövőben hasonló kísérletektől.

Azt el kell ismerni, hogy a szabadságra törekvő orosz néppel olyan erős rendszer áll szemben, a milyennel sehol sem kellett a szabadság hőseinek megküzdenie. Az angol forradalomban az udvart a nép legalsóbb rétegéig gyűlölte és a hazafias küzdelem egyuttal vallási harc is volt. A franciáknál a filozófia örölte meg a zsarnok uralmat és gazdasági válság siettetette kitörését. Nálunk az esküvel megszentelt alkotmánnyal szemben való nyílt törvényszegés adta az öntudatra ébredt nemzet kezébe a kardot.

Oroszországban e mozzanatok mind hiányoznak. A nép alsóbb rétegei, a papok által vezetett milliók még nem kívánják a viszonyok változását és az egyházzal szemben a forradalomnak csak a romboló tendenciái vannak, de alkotó elvei, reformtörekvései nincsenek. Megmérhetetlen erővel rendelkezik a cári hatalom azáltal, hogy az egyház feltétlenül kezében van. A felvilágosítás, a propaganda is csak aránylag kis körre terjed ki. Ennek a munkának középontja a diákság, újabb területe a munkás nép. Még mindig igen kevés ember ahhoz, hogy az orosz szabadság sírja fölött a nagy követ le tudja emelni. De meg hiányzik is munkájukban a céltudatosság. Egészen más azoknak a nemzeteknek harca, akiknek már volt alkotmányuk, de elvesztették, mert itt milliók tudják, hogy mit akarnak visszaszerezni. Nem kell megmagyarázni a törekvés irányát. A nép minden vezére igazán a nemzet képviselője, mert mindenki egyformán tudja mi veszett el és mit kell visszaszerezni. Ilyenkor még hallgatásában is erős a nemzet, agitáció nélkül is összetart és a zsarnok hatalom a némasággal szemben elveszíti erejét, a tétlenséggel szemben erejét. Az orosz nép azonban évszázadok óta alkotmány nélkül élt, politikai rendszerek kifejlesztésére nem volt meg a népben az anyag. Amikor Európa többi államaiban már barrikádok fölött füttyöltek a golyók és csataterek fölött lobogtak a háromszínű zászlók, ott minden csendes volt; oda ment meghalni a francia szabadság győztes szelleme: Napoleon diadémsége, onnan jött a halál lehelete a magyar szabadságra is.

Századok mulasztását évek nem pótolhatják. E nagy mulasztás átka a céltudatlanság és a nagyszerűen kialakult zsarnoki kormányrendszer, mely indítékában erkölestelen ugyan, de munkájában következetes és eszközökben gazdag.

A szentpétervári utcákon kiömlött vér azonban nem hullott hiába, mert ha a szabadság fájáról azt mondja is a tulzó forradalmi ember, hogy a zsarnokok vérével kell öntözni, amíg ez a fa megnő, öntöznie kell a szabadságra törekvő népnek saját vérével is.

A mult heti utcai harcok nagy lépéssel

vitték előre az orosz szabadság ügyét, de a döntés ideje még aligha érkezett el. A palotaforradalomról szóló híresztelések sem jelentenek döntő fordulatot. Nagy megrázkódtatással járna ugyan az uralkodóváltozás, de valószínű, hogy a papság a nép előtt azt is elintézné és a nemzet a maga egészében erre sem mozdulna meg.

A mi a szabadság ügyét mindig erősebbé teszi, az maga az elnyomatás. Most csend van megint. Talán meg-megzavarja a hallgatást egy-egy robbanó bomba dördülése, egy-egy katonai sortüz. Moszkvában, Varsóban, vagy a finnek között, de aztán csend lesz megint. A némaságban pedig az a másfél-százezer munkás, meg a diákság, levonja az eseményekből tapasztalatait. Belátja miért nem sikerült a békés tüntetés, apostola lesz valamennyi annak az eszmének, hogy a cári hatalomtól nincs mit remélniök s az orosz szabadságot a cári hatalom ellen kell kivívniok.

A mult heti utcai harcoknak ez a messze kiható eredménye. Tolsztojtól Gaponig minden népevezér a cári trón zsarnokához iparkodott, hogy ott letegye irásában, mit óhajt a nép. Mert az a meggyőződés élt bennük, hogy a cár tud és akar rajtuk segíteni, de nem ismeri népe vágyait, mert környezete eltitkolja előtte. A szabadságra törekvés végzetes fordulóhoz akkor ér, amikor a nemzet uralkodójában, kit eszményképnek tartott, csalatkozik.

Ehhez a ponthoz elérték az orosz forradalom vezetői. Ha pedig a trón és a nemzet egyszer elveszíti az összeköttetést, a félreértések végzetes láncolata következik és azt tanítja a történelem, hogy ebben a küzdelemben sohasem a trón győzött utóljára.

Részvétellel tekintünk a lázban égő nagy birodalom felé. Keleten szegény szegény után éri legnagyobb büszkeségét: hadseregét. Itt nyugaton fényes városainak utcáin orosz orosz ellen fordítja fegyverét. A legigazított finnek és lengyelek dobogó szívvel lesik a kitörésre alkalmas pillanatot. A cári udvarból családvi hangok és készülő eselszövények híre száll. A tartományokban a keleti háború miatt való elégedetlenség nő. A nép pedig keresi a megváltást. Nem tudja hol találja, mert akiben remélt, elfordult tőle.

Városi közgyűlés.

— Február 1.

Debrecen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután 3 órakor tartotta ez évben — január havi — rendes közgyűlését.

A közgyűlésen letárgyalták a tárgyszorozatnak mind a 27-pontját.

Kevéssel 3 óra után Domahidy Elemér főispán megnyitotta a közgyűlést, melyre most szokatlanul nagy számmal jelentek meg a tagok.

Kovács József polgármester felolvasta a november és december hónapokról szóló jelentését, melyről már beszámoltunk.

A közgyűlésen jelenlevők a jelentést tudomásul vették.

Sesztina Lajos és Hidvéger Mihály bizottsági tagok elhalálozása folytán megüresedett tagsági helyeket a két legrégebbi póttaggal: Zádor Lajossal és Kéki Mihállyal töltötték be.

Azután a helybeli elemiiskolákban sűrűn előforduló járványos betegségekről volt szó. Herczeg János tanító abban találja a sűrű megbetegedések okát, hogy az iskolák rossz nedves fát kaptak és ugyyszólván hidegben tartják az előadásokat a didergő fa-

mitványoknak. A polgármester elismeri, hogy egyes iskolák vizes fát kaptak, de gondoskodni fog róla, hogy ez a jövőben ne forduljon elő.

A földmivelésügyi miniszter utasítja a várost, hogy a mezőőrök létszámának emelését és azok javadalmozását bizza az utca gazdaságokra. Erre vonatkozólag utasítja a közgyűlést a tanácsot, hogy az erre szükséges költséget a költségvetésbe vegye be.

A honvédelmi miniszter leirata következik ezután. A leirat szerint a szolgálatban levő katonák kiképzettendők. A szükséges intézkedések megtételével a tanácsot bizzák meg.

Győr városnak az általános jövedelmi pótladó és a községi adófizetés ügyében a pénzügyi kormányhoz intézett két átiratát, valamint Torda-Aranyos megyének a közadók kezelésére vonatkozó átiratát a közgyűlés tudomásul vette.

Ugyszintén az árvaügyek állásáról szóló jelentést az 1904 II-ik felében. Továbbá a tisztí főügyésznek a város cselekvő és szenvedő pereire vonatkozó jelentései is tudomásul vétettek.

Azután a gázgyári robbanás ügye került tárgyalás alá. A vizsgálat a robbanás okát kideríteni nem tudta, a szakértőknek lehozott Golcz Keresztély, a budapesti gázgyárak igazgatója a robbanásra vonatkozólag azt mondja, hogy a tisztító helyiség, hol a robbanás történt, hiányosan van felszerelve. A vezetőséget azonban felelősség a történetekért nem terheli. A robbanás következtében okozott károk egy része biztosítások révén megtérült, a biztosító társaságok 12,244 koronát fizettek ki a gyárnak. A hiányos felszerelés pótlását illetőleg a tanács a közgyűléstől felhatalmazást kér.

Felszólaltak: Márk Endre, Hauer Bertalan, Dr. Freund Jenő akik azt állítják, hogy a gázgyár házikézelésben nem telet meg a követelményeknek. Ezzel szemben Dr. Szántó Sámuel, Oláh Károly és Debreceni Jenő azt bizonyítgatják, hogy a gázgyár vezetőségét a történetekért felelősség nem terheli és, hogy a gázgyár az utóbbi 3 év lefolyása alatt várakozáson felül fejlődött.

Márk Endre azt indítványozza, bizza meg a közgyűlést a tanácsot, hogy a gázgyárak leszállításáról tegyen előterjesztést. Márk Endre indítványát, valamint a tanács jelentését elfogadják, illetőleg tudomásul veszik.

Az elepi 18 hold és 663 öl szántó és kaszáló föld elidegenítése tárgyában a névszerinti szavazást nem ejtették meg mert a városatyák nem voltak kellő számmal jelen és így a törvényes többséget biztosítani nem lehetett.

A Csokonai szülőházának megvétele tárgyában a névszerinti szavazást másodízben is megejtették.

Az igazoló választmánynak a különböző bizottságokban megüresedett tagsági helyeknek múlt hónapban történt betöltéséről szóló jelentések következtek ezután. Majd az egyes bizottságokat alakították meg az 1905 évre.

A jog és pénzügyi bizottságba három új tagot választottak és pedig Dicsőffy Józsefet, Szilágyi Imrét és Dr. Tüdös Jánost.

A gazdasági bizottságba Alföldi Gábert és Szücs Istvánt választották meg.

A színházi bizottság tagjai lettek: Berger Jenő, Dobieczki Sándor, Dr. Fejér Ferenc, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, Márk Endre, Dr. Nagy Zsigmond, Dr. Szikszay Szabó József, Somogyi Pál, Szentkirályi Tivadar, Tóth István és Zádor Lajos, jegyzője Dr. Tóby Elek.

A Szegényügyi bizottság tagjai: Dr. Baesó Dezső, Dicsőffy József, Márk Endre, K. Tóth Kálmán és Váci János.

A nyugdíj ellenőrző bizottság: Dr. Baesó Dezső, Dr. Freund Jenő, Horváth István, Juhász Ignác és Lestyan Adorján.

Az esküdtképes egyének összeállítására hivatott bizottság így alakult meg: I-ső kerület ifj. Kéki Sándor és Szilágyi Imre, II-ik kerület Kertész István és Tóth István,

III-ik kerület dr. Baesó Dezső és Komlóssy Dezső, IV-ik kerület dr. Fejér Ferenc és dr. Kemény Mór, V-ik kerület dr. Kocsár Gábor és Pálffy Gábor VI-ik kerület Horváth István és Juhász Ignác.

Az egészségügyi bizottságba dr. Burger Péter orvost választották be.

A városi adópénztár pénzkészletének szállítását ellenőrző bizottság tagjai Bihari István, Csanak József, Fleischmann Mór, Hauer Bertalan, Fürst Odön, Bilkey Kövesdi Imre, dr. Széll Kálmán, Török Bálint és L. Nagy Bálint.

A magánkezelésbe átment városi nyomda újból való felszerelésének céljaira a közgyűlés 40,000 koronát szavazott meg.

Ezután nagy vita fejlődött ki a tárgysorozat 22-ik pontjánál. Úgyanis a hadtestparancsnokság kéri a várost, hogy a közös lovassági laktányában építendő pótraktár céljaira a szükséges 4300 koronát szavazza meg. A tanács a kért összeg megadását javasolja.

A javaslat ellen szólt fel Márton Imre, míg mellette szólottak Kovács József polgármester, Dicsőffy József és Oláh Károly. Névszerinti szavazással — 41 szóval 34 ellen — a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint a város megadja a pótraktár építésére kért összeget.

Mintegy 10 éve húzódik már a város lakossága a katonatartási kötelezettsége terhétől való megszabadításának ügye. A tanács előterjesztést nyújt a közgyűlés elé, mely szerint az átvonuló katonaság, valamint a pórtartalékosok számára barakokat késsítenek.

Juhász Ignác és dr. Varga Lajos a tanács javaslatával szemben a gilányi és a salétrom-kaszárnyákat tartja e célra megfelelőeknek, mivel ezek ugyanis ilyen célzattal építtettek.

A polgármester helytelennek tartaná a katonaságnak ezekben a dűledező, elhagyott épületekben való elhelyezését.

Juhász Ignác azt feleli a polgármesternek, hogy a város az emített két kaszárnyát tétesse használható állapotba. Határozatilag utasítja a közgyűlést a tanácsot, hogy a június havi közgyűlés elé jelentést tegyen.

A homokkerti világitás ügyében esett ezután sok szó, ugyanis a homokkerti világitásához 400 koronával járuljon a város. A tanácsnak ez ügyben hozott elutasító végzését Harsányi Gusztáv és társai a közgyűlés elé fellebbezték meg.

A homokkertiek kérését jogosnak tartják Márk Endre, Dr. Fejér Ferenc, Herceg János, Aczél Géza, Berger Jenő és Dr. Varga Lajos, ellene Magoss György dr. beszélt. — Végül nagytöbbséggel elfogadták a tanács javaslatával szemben Márk Endre javaslatát, mely szerint a város hozzájárul a homokkerti világitásához 400 koronával.

A debreceni—pallag—sámsoni vasútépítését Gaál Andrásnak adta ki annak idejében a város. A vállalkozónak 100.000 koronával járult hozzá a város a vasút építéséhez. Időközben Gaál a vasútépítését a magyar vasuti forgalmi részvénytársaságnak adta át. A társaság 200000 koronával való hozzájárulás biztosítását a maga számára is kérte.

Hosszas és heves vita után elhatározta a közgyűlés, hogy a vasút építéséhez hozzájárul oly kikötéssel, hogy ha a társaság a kitűzött határidőre a vasutat fel nem építi, minden hónapi késésért 20000 koronát tartozik a városnak fizetni.

A közgyűlés ezzel este 7 óra után véget ért.

A nagy válság.

— február 1.

A választások váratlan eredménye teljes mértékben előtérbe helyezte a 67-es alap és a 48-as alap kérdésének megvitatását és eldöntését.

A függetlenségi párt évtizedeken át csak elveinek eszményi várbástyái mögé hu-

zódott és még legutóbb is, a debreceni határozat idejében, Kossuth Ferenc többször hangoztatta, hogy a függetlenségi párt kötelessége visszatérni az eszme templomába s a mindennapi élet követelményei kedvéért nem áldozhatja fel a párt zászlajának érintetlen tisztaságát.

Ez általános, uralkodó felfogás volt a függetlenségi pártban egészen a mostani választások meglepő eredményéig.

Most aztán ez a fordulat oly váratlanul érte a pártot, hogy teljesen megzavarta elvi szervezetét és aktuálissá tette a kérdést: mi módon, mily engedmények árán lehetne a függetlenségi párt azonnal kormányképesé?

Itt tehát világosan előtérbe nyomul az eddig követett függetlenségi politika, mely csak a 67-es alap ostromlására, tagadására, ledöntésére szorítkozott, de nem foglalta programjába, hogy mit akar cselekedni, ha célját véletlenül elérné?

Annyi kétségtelen, hogy erre a függetlenségi párt ebben a pillanatban még maga se tud felelni s a jövő feladata lesz a párt belső szervezetének átalakításával vagy szigorú fentartásával a kérdést tisztázni.

Ezzel szemben a szabadelvű párt, illetve a 67-es kiegyezési törvény híveinek feladata világos, félre nem érthető, nyílegyenességgé határozott: meg kell védelmeznie a 67-es alapot, de meg is kell azt erősítenie! A megerősítés egyetlen módja pedig az, hogy a 67-es kiegyezés nemzeti tartalmának becsületet, csorbitatlan, őszinte végrehajtásához kell ragaszkodnia.

Régi, nem is alaptalan vád, hogy a 67-es alapot elhomályosította, igazi rendeltetése kerékvágásból kiköcskentette az a balga makacsság, hogy a kormánypárt folyvást az elesélt jelszón, a szabadelvűség jelszaván lovagolt.

Most aztán kitűnt, hogy ez üres szalma csépelés volt, mely elvonta az uralkodó párt erejének jelentékeny részét a 67-es alapon való nemzeti munkálkodás igazi feladataitól.

Ugyan kicsoda nem szabadelvű ma hazánkban? Ime együtt van az új képviselőház és kitűnt, hogy csekély kivétellel mindenki, az összes pártok óriási többsége szabadelvű.

Szabadelvű a szabadelvűpárt, szabadelvűek a disszidensek, szabadelvű a függetlenségi párt, szabadelvű a Bánffy-párt, sőt még a néppárt tagjainak egy része is szabadelvű.

Világos ennél fogva, hogy fölösleges idő- és erőfecsérlés a szabadelvűséget védelmezni melyet senki és semmi sem veszélyeztet.

Hanem igenis védelmezni kell a 67-es alapot, melyre az idők folyamán sok salak rakódott le. Meg kell tisztítani a 67-es alapot és Deák és Andrássy nagy művének vissza kell adni a nemzeti tartalmat, melyet a bécsi fondorkodás hosszú éveken át nyiltan és orozva lefaragott róla.

Ime ez a jövő igazi feladata.

Ez kell hogy felrázzon és egy táborba gyűjtsön minden jó magyar embert.

Magyarországnak béke kell, de nemzeti fejlődés is kell! Sőt szabad nemzeti fejlődés nélkül nem ér a béke semmit, mert az csak tespedés lenne. A 67-es alap híveinek tehát az a kötelességük, hogy biztosítsák az alkotmányos munkálkodás békéjét nemzeti alapon!

*

A nagy válság újabb eseményeiről, az

ország hangulatáról, a politikai körök forrongásáról és a történekről a következőkben vagyunk részletes híradással.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi pártban nincs egységes vélekedés a kibontakozásra és a párt további szerepére és magatartására nézve. A párt Kossuth és Apponyi nyilatkozataitól és állásfoglalásától várja további magatartásának megjelölését. És ez már a közeli napokban várható. A hét végén a függetlenségi képviselők ismerkedési estélyt rendeznek a Royal-szállodában, a jövő hét első napjaiban pedig megtartják alakuló értekezletüket. Ugy az ismerkedő vacsorán, mint az alakuló értekezleten Apponyi és Kossuth is fel fog szólni a lényegesen megvilágítja a párt helyzetét s azokat az irányelveket, a melyek szerint a pártot vezetni akarják.

Lapunk kiküldött munkatársának alkalma volt a függetlenségi párt több vezető egyéniségével beszélgetni, a kik egyértelműen azt hangoztatták, hogy a függetlenségi párt most nem követheti a párt teljes programjának csorbítatlan megvalósítását. Be kell látnia, hogy a nemzet érdekében a legsürgősebb feladat oly kibontakozás biztosítása, mely az alkotmányos szervek zavartalan működésére vezet. De természetesen a függetlenségi pártnak kötelessége az is, hogy mindezt rendületlenül követelje, a mi megvalósítható. Első sorban a függetlenségi párt hivatása az, hogy a nemzeti érdekeket megvédje, lehetetlenné tegye, hogy idegen tanácsadók félrevezethessék a királyt és ily módon elérje azt, hogy a kamarilla áskálódása ellensúlyoztassék és Chlopy megismétlődése lehetetlenné váljék.

A függetlenségi párt egyértelműen azt vallja, hogy a legelső magyar ember a király és most bűn volna fel nem használni a kedvező alkalmat arra, hogy a királyt felvilágosítsák és meggyőzzék arról, hogy a trón, az uralkodó család legfőbb érdeke a magyar nemzet megerősítése, föllelkésítése a jogos nemzeti törekvések kielégítése által.

Ezek a kijelentések természetesen csak egyéni nézetei a megkérdozett függetlenségi képviselőknek, mert a párt még nem tartott értekezletet és semmiféle megállapodás eddig nem történt.

De a képviselők egyike a leghatározottabban hangsúlyozta munkatársunk előtt, hogy a függetlenségi párt a kormányképesség érdekében nevezetes átalakulás előtt áll.

Hatvanhét és Negyvennyolc.

Egy kiváló hatvanhetes politikusnak, akinek a legközelebbi kibontakozásban elsőrendű szerepre van kilátása, érdekes nyilatkozata került forgalomba politikai körökben. A hatvanhetes államférfi így nyilatkozott:

A bekövetkezett események első pillanatra a 67-es alap bukását tüntetik fel, pedig ha jól megnézzük a kérdést, be kell látnunk, hogy a 67-es alap a mostani választások eredménye alapján lényegesen megtisztulva, megerősödve fog kikerülni. Kitűnt ugyanis az, hogy a 67-es alap csak úgy lehet most már életképes, ha a tiszta paritás összes konzekvenciái levonatnak belőle és pedig nemzeti irányban, hogy mindenütt, ahol a 67 homályt vagy kétértelműséget hagyott fel, ott a nemzeti irány mellett kell történnie a döntésnek. Teljesen nemzeti tartalmu 67: ez a jövő politikája. Ez kell, hogy a legközelebbi kormányprogram legyen 67-es alapon, mert csak ez képes a nemzeti többséget a 67-es alapon megtartani, különben az egész ország feltarthatlanul a függetlenségi táborba fog belekerülni. Ezt a helyzetet teljesen tisztázta a mostani választás s azért a megoldás könnyű, mert hi em szerint egy igazi paritásos, lojális és nemzeti 67-es kormányprogram és kormánypolitika ismét maga mellett fogja találni a magyar nemzet több-

ségét, amely csak akkor fordult el a kormánytól és pártjától, amikor azt látta, vagy azt tehetette fel róla, hogy konzervatívul ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, mely minden fejlesztéstől, minden nemzeti irányú és elvi jelentőségű előremeneteltől tartózkodik és a nemzeti aspirációknak erőszakosan útját állja. A nemzeti aspirációk megvalósításának igen tág mezeje nyílik a 67-es politika keretein belül is és a míg ez a tér nincs elfoglalva, addig tovább menni nem volna célszerű. A függetlenségi pártnak egyelőre nagy elégtétele lehet az, hogy megállította azt a fejlődést, mely a 67-es politikát összezsugorította és örökre lehetetlenné tette azt a politikát, mely a 67-ben csak kötelezettségeket rótt a nemzetre, de a jogok kifejlesztését megtagadta. Ez az ellenzéki pártnak igazi hivatása, mely ha oly jelentékenyen érvényesül, mint most: nagyszerű győzelem! Az így purifikált 67. sikeresen fog küzdeni az ostromló függetlenségi politikával, melynek erőssége és az a körülmény, hogy Apponyi állt az élére: biztosíték lesz arra, hogy a 67-es politika a nemzeti politika útjáról nem fog többé letérhetni soha, sőt olyan politikát is inaugurálhat, mely a függetlenségi mérsékeltabb elemeit magához fogja vonzani.

Tisza István a helyzetről.

Tisza István grófnál Geszten, mint említettük, vadászat volt. A miniszterelnök barátai körében nyilatkozott a helyzetről. A jelen voltak egyike a következőket írja:

Eleinte nem volt szó politikáról. Tisza nagyon hallgatag volt, majdnem szótlan.

Egyszer azonban megtörte a csendet és beszélni kezdett:

— Hát biz ez így van! . . . És senki sem hihette előre, hogy így lesz. Sem én, sem Kossuth Ferenc, sem Andrássy Gyula. Legkevesebb Andrássy Gyula a ki ha tudja előre, hogy a koalíció élére állásával és tüzelésével ekkora veszedelembe sodorja az országot és a 67-es alapot, de hogy is csinálja ezt! — Őszinte becsületes és hazafias meggyőződése vitte Andrássy Gyulát november 18-ika után ellenfelem táborába.

Csak engem akart megbuktatni és a lex Dánielt érvényteleníteni. Tette ezt bizonyára ép oly mély meggyőződéssel mint a milyen meggyőződéssel hittem én és hiszem ezután is, hogy az ország rendje, munkássága s parlamentárizmusa a mostani házszabályok mellett másképp nem biztosítható. Sokkal jobban szeretem hazámat, mint gyűlölöm ellenségeimet. Szívem szerint kívánom ezért, hogy a jövő ne nekem, hanem Andrássy Gyula grófnak adjon igazat.

— De vajjon igazat ad-e?

— Ne csüggedjünk el, mikor hazánk sorsa forog kockán. A politika és a história labirintusai beláthatlanok. S ha Andrássy Gyula lesz az a férfiú, a ki megtalálja a mostani válság labirintusából kivezető Ariadne fonalat, én leszek az első ki meghajtom előtte zászlómat és irigység vagy fájdalom nélkül; önváddal és tisztán minden hűségemmel fogom beismerni: Mea culpa mea maxima culpa!

— Ma én sem látom, én sem tudom a kivezető utat. Az én kötelességem a nemzet itéletéből, melyet még ilyen körülmények között létrejött verdiktjével is alkotmányos érzéssel respektálnom kell, levonni az egyedüli konzekvenciát. Szerdán benyújtom lemondásom és gróf Andrássy Gyulát ajánlom utódomul a kit vezéréül tekintett a koalíció az ellenem folytatott harcban. A reményeit talán nagyon is felülmúló győzelem órá rá járja most a kötelességet, hogy megmentse az országot a fenyegető katasztrófától. Ebben a nehéz mentési munkában mint a parlament egyszerű tagja hűséges buzgó segítőtársam leszek, ha a képviselőház szabadelvű elemeivel igyekezik megvédeni a 67-es alapot.

De a mint erre a célra igénybe veszi a néppártiak, a reakcionárius elemeknek

leggyevarárságát, — a mi utjaink elérték. Inkább fogadom el a függetlenségi párttal kötendő szövetséget, mint a 67-es alapon álló néppárti táborát. Erről talán még lehet valamiképpen szó.

Mindez azonban ma csak a sötétben való tapogatódzás, a bizonytalanságban szőtt kombináció. Összeszorul a lelkem, ha a tekintélyében az obstrukció folytán megfojgatózott, anyagilag és erkölcsileg az örvény elé sodort ország jövődjére gondolok. Adja isten, hogy minden jóra váljék. de én nem tudok vigaszt találni a magyar paraszt rezignációját kifejező amaz ismert mondásában, hogy: Valahogy csak lesz, mert sehogy még soha volt.

A nemzetnek, mely élni akar s a melynek élnie kell — rezignálni sohse szabad. Most sem . . .

TOLLHEGYEN.

A magyar ember amugy is nagyon szeret politizálni.

Elgondolható hát, hogy most az országos kavarodás idején egyébről sinesen szó, kávéházban, társas körökben, utcán, mulatságon, mindenütt csak arról beszélnek: mi lesz már most?

Kossuth Ferenc lesz-e a miniszterelnök? vagy Andrássy Gyula gróf?

Csodálatos dolog, hogy a legtöbbet Bánffy Dezső bárót emlegetik. Utón-utófélen Bánffy Dezső báró neve hangzik. Sőt már belügyi államtitkára is van: Dégenfeld József gróf.

Még megérjük, hogy Szabó Kálmán kapja a kereskedelmi tárcát. Thaly Kálmán házelnök lesz . . . De mi jut Bakonyi Samunak?

* * *

Nagyot fordult a világ! Ki hitte volna még tíz nappal ezelőtt, hogy egész Magyarország 48-as lesz!

Ez a váratlan, hirtelen átalakulás sok furesa helyzetet teremtett. Meg is zavartak kissé a régi állapotokat.

Az öreg irnok, a ki három hétig a mamelek szavazók névsorát másolgatta, munkát kér.

— Nem kell most körmölni, öreg! Beütött a nagyvennyole! Adót nem fizetünk, katonának be nem soroz a német, mindenféle hivatalos zaklatásnak vége! Hanem tudja mit, öreg, ha boldogulni akar, tanulja meg és énekelje egész nap a Kossuthnótát.

Kossuth Lajos azt izente:
Megnőtt már a regimentje!
Egy magyar se lesz itt osztrák,
Független lesz Magyarország!

*

A kortes-élmények most divatosabbak a vadász-élményeknél.

A vadászkalandokra, vadászhaszugságokra az ördög se kíváncsi: ellenben mindenki örömet hallgatja a kortestörténeteket.

Ez is azok közül való.

Kálmán beszéli, hogy a szabadelvű párt jelöltje mellett korteskedett.

Bemegy az öreg paraszthoz, a ki sok évvel ezelőtt béresgazda volt az édes atyjánál.

— No János bácsi remélem velünk szavaz!

Végignézi az öreg a kormánypárti kortest:

— Ejnye urfi, hát nem fél, hogy az édes apja megfordul a sirjában?

Az országos hangulatot jellemzi ez is.

— Gábor koma, mit akar azzal a piros tollal?

— Negyvennyolcas volt az öreg apám is, én az maradok holtam napjáig.

— De a mi jelöltünk daliás magyar ember, a maguké meg göndörhaju és görbe lábú...

Felbőki erre a kalapját Gábor koma:

— Nem bánom én uram, ha Amérikábul egy meszelőt állítanak elem, arra is rászavazok, ha 48-as!

A városházán tegnap sokat és hosszasan vitatkoztak a légszuszvillagításról.

Hát persze, persze valamivel több világozottság nem ártana!

Mindenki a gázzal beszélt, de mindenki a politikára gondolt.

Oda szeretnének jobban bevilágítani a városatyák. De egyelőre még borús az ég, a nap leszállt, a váratlan nagy robbanás miatt teljes a sötétség, senki se láthatja, hogy mi lesz holnap?

NAPI HIREK.

Választási napló.

Február 2. Hajdu-Böszörmény.

Február 10. Szentendre. Fülöpszállás.

Február 11. Panesova.

Február 14. Budapest IX.

Február 16. Bihar. Szilágycseh. Békésaba.

A tegnapi választások.

Ujgyház. Dörr Samu szász szabad-
elvűpártit egyhangulag képviselővé választották.

Nagydisznód. Trauschenfeld Emil szász szabadelvűpártit egyhangulag képviselővé választották.

Szászsebes. Hieronymi Károly szabad-
elvű pártit 27 szótöbbséggel képviselővé választották.

Miskolc. A város északi kerületébe
este 7 órakor fejezték be a választást. Tisza István gróf 401, Bizony Ákos 533 szavazatot kapott. Tehát Bizony Ákos függetlenségét 132 szótöbbséggel megválasztották.

Kereszténysziget: Gresskovitz Vilmos szabadelvű párti és Comsia Miklós oláh nemzetiségi az ellenjelöltek. Este 10 órakor Comsia nemzetiséginek 390, Gresskovitz szabadelvűpártinak 359 szavazata volt. A szavazás hajnalig eltart.

Miskolc: A város déli kerületében Soltész Nagy Kálmán szabadelvűpárti és dr. Leitner Adolf demokrata az ellenjelöltek. A szavazókat 50-es csoportokban bocsátják a bizottság elé. Mind a két jelöltre egyformán szavaz 50-50 választó. Este 10 órakor még mindig egyformán állnak.

— **Csokonai ünnepek.** Mig Debrecennek országos irodalmi ünnepe elmaradt a képviselőválasztások miatt, addig ország-szerre számos helyen meggyújtották a kisebb emléktűzeket Csokonai halálának százados évfordulója alkalmából. Természetesen az oltártűzeket első sorban a középiskolák s azokban az önképzőkörök gyújtották fel. — Nem is említve, hogy Debrecennek minden rendű tanuló ifjúsága áldozott már, vagy

készül áldozni Csokonai szellemének, tud-
tunkkal emlékünnepet rendeztek ez alkalmából a békési ev. ref. a jászberényi ál-
lami és a nagykanizsai piarista gimnáziumok önképzőköröi. Ez ünnepek mindegyikén fele-
levenítették a sokat szenvedett költő hal-
vány képét, mindenütt elszavalták vagy el-
dalolták egy-egy mély érzésű vagy csapongó
jó kedvű költeményét. Az iskolákon kívül
a szabad liceumok igyekeztek leróni a ke-
gyelet adóját. Így a debreceni szabad isko-
lának Csokonairól szóló tanítását nem szá-
mítva, kegyeletes ünnepet tartott a temes-
vári és a dézsi szabad liceum. A Csokonai-
kör a mennyire tehetett, szívesen hozzájárult
ez emlékünnepek sikeréhez, például Nagy-
kanizsára elküldötte meglevő Csokonai dal-
lamait, Dézsre pedig Kuthi Sándornak a
legutóbbi Kazinczy-pályázaton megjutalma-
zott ódáját. Bizonyára még számos Csokonai
ünnepről fogunk hírt adhatni.

— A Szt.-Erzsébet egyesület bálja.

Az ideai debreceni farsang legfényesebb mu-
latsága kétségtelenül a Szt.-Erzsébet-egye-
sület táncestélye lesz. Nem azért lesz a leg-
fényesebb, mintha a megjelenés drága pom-
pára kötelezne, sőt éppen ellenkezőleg, a
rendezés külön is felkéri a hölgyeket, hogy
valóban egyszerű, házias öltözetben jelen-
jenek meg, még a férfiakat is figyelmezteti,
hogy ne vegyenek föl frakkot, hadd legyen
ez a táncmulatság minél kedélyesebb, ba-
rátságosabb! De azért könnyű megjósolni,
hogy ez lesz a farsang legfényesebb mulat-
sága, mert ott fog ragyogni a tündöklő jó-
kedv, a sugaras vidámság, a magyaros szí-
vesség villama a legtökéletesebben. — A
mulatság február 4-én szombaton lesz az
Arany Bika disztermében. — Este 8 órakor
kezdődik és fényes nappal fog végződni. —
Személyjegy ára 2 korona, családjegy 5 ko-
rona, páholy 10 korona. Jegyek kaphatók
Kontsek Géza és Riesz Lipót üzletében.

— **Lelkészeválasztás.** A biharmegyei
Örvénd község református egyháza egyhan-
gúan meghívta lelkészének elhunyt lelké-
szüknek, Biró Jánosnak fiát, Ferencet. A
fiatal tehetséges lelkész, aki Kiss Albert
lelkész mellett káplán és a Dóczy intézetben
vallás-tanár, a jövő hónapban foglalja el
szép állását.

— **Elhunyt urinő.** Özv. Hegyi Mihályné
született Jozsa Enfrosina meghalt Szilágy-
Somlyón, temetése Debrecenben Február hó
1-én d. e. 10 órakor lesz a Kossuth utcai
templomból. Egy igen jó lelkű, angyal ter-
mészetű urinő hunyt el benne, kinek egész
lény a szeretet volt, minden vagyonát sze-
gények, árvák segélyezésére fordította. Szá-
mos nagylelkű alapítványt tett, melyet ma-
gasztalni eléggé nem lehet. Nemes emléké-
nek legyen örök dicsőség.

— **A Kaszinó dominó estélye.** A
Február 18-iki Kaszinó estély iránt óriási
érdeklődés nyilvánul városszerre. A rende-
zéshez mindenfelől érkeznek tudakozódá-
sok a dominó estélyt illetőleg. A Bosznay
cégnél már többen rendelték meg az izléses
rózsaszínű dominót, s újból jelezzük, hogy
a hölgyek saját érdekükben jól teszik, ha
mindannyian ott készíttetik, mert így az
összes dominók teljesen egyforma színűek
és kivitelűek lévén, annál nehezebb lesz az
egyes hölgyek felismerése, ami mindenesetre
nagyban fogja emelni az estély hangulatát.
Az estélyen a Magyar testvérek fognak
játszani.

— **Főigazgatói látogatás az állami főreáliskolában.** Géresi Kálmán tankerületi
kir. főigazgató január hó 31-én végezte be
hivatalos látogatását az állami reáliskolában.
A több napig tartó ellenőrzés után a főigaz-
gató kifejezte a tapasztaltakkal való teljes
megelégedését, továbbá őszinté elismerését
nyilvánította a tanári karnak a buzgó köte-
lességteljesítésért.

— **Tengervizből — arany.** London-
ból táviratozzák: A Daily News szenzációs
felfedést közöl, mely szerint sikerült volna
egy angol vegyésznek a tenger vízből ara-
nyat előállítani. A felfedezés annál nagyobb
jelentőségű, mert iparilag is könnyen kiak-
názható. Ramsay-t, a nagy angol vegyész
is értesítették a felfedezésről, aki megvizs-
gálta s minden pontjában helyben hagyta.
Már alakult is egy társaság, amely szaba-
dalmat vett e felfedezésre és az ir partokon
fogja megépíteni műveit. A társaság rész-
vényei egy fontról hetven fontra szöktek
fel. Már régebben kísérleteztek oly irányban
hogy a folyók vizeiből aranyat nyerjenek és
e kísérleteknek voltak is eredményei, de
inkább elméletiek. A tudós világ Ramsay
kijelentése ellenére is kételkedve fogadja ezt
a szenzációt, amelyet pedig komolylyá avat
az a nagy sietség, amelylyel az angol pénz-
világ felkarolja.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti-
festészet és fényképnagyítási műterme Piac-
utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fénykép-
kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-
rakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este előadások

TÁVIRATOK.

Meggyilkolt pénzügynök.

Arad, jan. 31. Klonda Péter pénz-
ügynököt ma délután kirabolták és lakásán
meggyilkolva találták. A rablógyilkos el-
menekült.

Az orosz forrongás.

Pétervár, jan. 31. A rendőrség tüvé
teszi az egész várost, hogy Gapon lelkész
letartóztatassa.

Ez az igyekezete azonban meghe-
sült egyrészt azért, mert a nép rejtegeti a híres
agitátort, másrészt pedig azért, mert Gapon
leberetváltatta a szakállát, mindennap más-
fajta frizurát visel s hol lengyel zsidónak,
hol katonatisztnak, hol rendőrnek öltöz-
ködik.

Moszkva, jan. 31. Köztiből ezer diák
és tisztviselő titkos gyűlést tartott, amelyen
elhatározták, hogy minden eszközzel véget
vetnek a cárizmusnak.

A gyűlés ezzel a kiáltással oszlott
szét.

— Halál a cárra!

PÁLYÁZAT

könyvelői állásra az ipartestületi beteg-
segélyező pénztárnál,

Pályázó tartozik bizonyítványgyal
igazolni:

1-ször hogy a kettős könyvitelt va-
lamely tanintézetben elsajátította.

2-ször hogy mint könyvelő leg-
alább is egy évi gyakorlatot folytatott
valamely bejegyzett kereskedelmi cég
vagy intézetnél.

Rizetési és egyéb feltételek az
ipartestületi betegsegélyező pénztár tit-
kári hivatalában megtudhatók. Pályá-
zati határidő f. évi február hó 5 déli
12 óra.

Kiadó lakas

mester utca elején

Bundi utca 4 sz alatt
egy egészen újonnan
épült magas földszintes
utcai lakás mely áll
felül 4 szoba egy elő-
szoba alól 2 nagy vilá-
gos pince szoba, egy
sötét pincéből.

Kiadó május 1-től.
Ertekezhetni ugyanott.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Erdély.
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték,
miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. —Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

DONOGAN és SOMOSSY

Debrecen Kistemplom
bazar.

Báli idényre**Selymek**

Victoria, Meszaline
Lairsienne.

Selyem batizst minden
szinben.

Ritka alkalom

az életben csak egyszer fordul elő
500 darab tárgy 1 fr. 95 kr.

Egy gyönyörű aranyos jól járó
óra 3 évi jótállással hozzá lánc,
1 moderu férfi selyem kravát, 3
db. zsebkendő, 1 férfi gyűrű finom
kövel. 1 finom bőrtárca, egy zseb-
bevaló toilett tőkör, 1 kép album,
egy pár bouton, 20 fontos levele-
zési tárgy és még vagy 400 kü-
lönböző tárgy, a házban nem
nélkülözhetők a fenti óra ára
magában megér ennyit, az összes
ára fr. 1. 95 kr. utánvétellel vagy a
pénzbeküldése mellett.

H. Wachtel. Krakau.
(Galicia.)

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állit elő, hogy virág termemben bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.
műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordittatik, legszolidabb és legolesőbb árak mellett.

A legjobb arc-
széplő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toilett szappa-
nok a kendős haszná-
láshoz

Epe-szappan.

Serail-creme. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsza és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYAS gyógyszerésztárába
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 20 fillér

HIRDETESEK

jutányos árban

felvételnek

**a Szabadság
kiadóhivatalában.**

Telefon 275:

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. e.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	regg.	8	57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11	12
Csak P.-Ladányig	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27
Csak Szatmárig	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházaig	d. u.	12	19
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérről	reggel	5	44
m. á. vasutól	reggel	8	09
vásártérről	reggel	8	16
H.-Büszörmény	d. e.	11	07
m. á. vasutól	d. e.	11	16
vásártérről	d. e.	4	25
E.-Sz.-Mihály	d. u.	4	38
felé	d. u.	12	11
m. á. vasutól	d. u.	12	12
vásártérről	este	6	46
m. á. vasutól	este	6	
vásártérről	este	6	
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről	reggel	4	36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	06
Derecske—N.-Léta felé	reggel	9	23
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	4	35

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	45

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	25
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2	41
Budapest—N.-várad felől	éjjel	6	24
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól	reggel	2	15
Csak P.-Ladánytól	reggel	5	40
Csak Szatmár felől	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről	d. e.	4	37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	11	55
Csak M.-Szigetről	este	3	31
Szatmár felől	este	10	40
Csak Szatmárról	reggel	6	30
Kassa—Miskolc felől	d. e.	8	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	50
Csak Nyiregyháza felől	d. u.	7	48
Kassa—Miskolc felől	reggel	3	33
vásártérre	reggel	7	40
mávasuthoz	d. e.	7	22
vásártérre	este	11	06
mávasuthoz	este	11	12
H.-Büszörmény	este	6	51
felől	este	6	57
vásártérre	d. u.	9	46
mávasuthoz	d. u.	8	52
vásártérre	d. u.	1	28
mávasuthoz	d. u.	3	34
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	3	35
F.-Abony felől mávasuthoz	d. u.	5	45
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre	reggel	5	44
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	54
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	7	13

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióznak bizonyult házisszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
osillapító szernek bizonyult küzvényűdől,
csúznál és meghűléseknél bedörzsolés-
keppen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ágyazóvíz minden győ-
szertárban kapható. — Főraktár: Vörö-
lözsef gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerésznél
az „Arany oroszlánok”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 nos.

Minden háztasszony
büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle Kneipp-malata kávénak

egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoz-
nia a kávéital készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat
kérjük a „KATHEINER-
névvel.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 halálra! év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj

Fenti betegségeknek előidézői két-
sértelenül az odvas fogak. Ezen re-
mek amerikai szer, ezen kínos és
kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga
plombirozhatja
fájdalom nélkül és hihetetlen egy-
szerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se
az egyszeri csekély kiadás százszo-
ros kamatja; a nyugalom. A fogfáj-
dalmakban szenvedőket tehát saját
érdekében felhívjuk, hogy rendeljék
meg ezen valóban remek házisszer,
mely az amerikai élelmesség zete
vábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas
fogra elegendő, használati utasi-
tással 2 korona. 2 kor. 10 fill. elő-
zetes beküldése után bérmentve bár-
hova. Megrendelhető egyedül a Ma-
gyarországi képvisellettől, melynek
címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó
Heves-me.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Csász. és kir. udvari szállító.

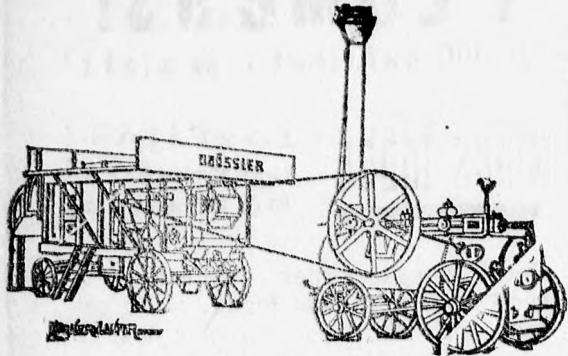
Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerem mindenféle világos és feke bőrnem-
mek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccs-
tes, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körnt 24. (Briefadresse Wien III
Wasche kaufen Sien nur Brunn enseife Mindenütt kaphata

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körút 59.

Magánjáratokat, gőzmozdonyokat, gőzeséplőket, gőzekekészleteket, járgányos és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Arajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók Képviselők kerestetnek.

A Debreceni

Hitelbank Részvénytársaság

f. é. február 1-én

megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt váltóra, kötelezvényekre, értékpapírokra árukra.

Óvadékkölcsönöket ad bérloknak és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvekre és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb melletti kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kérésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca I sz. I em.

Az igazgatóság.

Köhöges, rakodtság és hurut ellen nincs legjobb
RETHY-féle

pe metefü zükorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RETHY-felét fogadjunk

A „Korona Takarékszövetkezet” IV-ik rendes közgyűlése

1905. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor, a kereskedő társulat disztermében tartatik meg melynek tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az 1904. évi mérleg és zárószámadások előtejesítése,
3. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. A kilépő Csanak János, Darvas Izidor és Dr. Gutfreund Sámuel igazgatósági tagok helyének betöltése,
6. Öt felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
7. Az 1901. I. évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.

Jegyzet: Az évi mérleg és zárószámadások kinyomava a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében, — minden szövetkezeti tag által — a hivatalos órákban átvenetők.

Kivonat az alapszabályokból: 27. §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzsbetét után 1—1, minden további törzsbetét után 3 szavazattal bír de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet nem gyakorolhat. Távolevők csak meghatalmazott szövetkezeti tag, nem teljes korúak és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük, illetve gondnokok által gyakorolhatják a jogot, de csak úgy, ha ezek is szövetkezeti tagok.

Egy szövetkezeti tag sem bírhat azonban saját jogán és megbízás útján husznál több szavazattal. Szavazati valamint cselekvő és szavazati jogukat csak azon tagok gyakorolják, kik 3 nappal a közgyűlés előtt szavazatlapjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

A közgyűlés helyén, vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó-lapok nem adhatnak ki. A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Mérleg számla az 1904-ik évről

VAGYON	korona	TEHER	korona
Pénztári készlet	14,206.59	I—V. évt. törzsbefizet.	1,126,181.—
Folyószámlán	11,481.49	I—III. évt. haszoneredm.	48,454.88
Kötelezvényekben	1,576.014	V. évt. beiratási díja	1,828.—
Könyvek és nyomtatványok	641.57	Kezességi kötelezettség	350,000.—
Felszerelések	2100.—	Átmeneti kamatok . . .	5,631.61
		Letétek	459.20
		Veszteségi tartalék	15,000.—
		Rendkívüli tartalék	2,000.—
		Tisztviselői nyugdíjalap	1,200.—
		Az igazgatóság rendk.	
		álló jutalék	5,100.—
		Nyereség	48,618.96
	1,604,443.65		1,604,443.65

Veszteség nyereség számla az 1904-ik évről.

TARTOZIK	korona	KÖVETEL	korona
Állami és községi adók	2,700.—	1904 V. évt. beiktatási	
Költségek	2,341.72	díja	3,753.—
Leírások	2,032.08	Kamatok	68,856.80
Tisztifizetések	19,140.—	Mulasztási illeték	5,885.70
Napibiztosi díjak	2,988.—	Kezelési illeték	14,542.98
Igazgatósági működési díj	4,712.—		
Veszt. tartalék gyarapítása	4,205.72		
Igazgatósági jutalék	5,100.—		
Tisztviselői nyugdíjalapra	1,200.—		
Nyereség	48,618.96		
			93,038.48
			93,038.48

Debrecen, 1904. december hó 31-én.

Dr. Kenézi Gyula elnök.

Ifj. Schwartz Vilmos igazgató.